

REFERENCES

1. Daams F., Luyer M., Lange J.F. Colorectal anastomotic leakage: Aspects of prevention, detection and treatment. *World J. Gastroenterol.* 2013. Vol.19(15). P.2293-2297. doi:[10.3748/wjg.v19.i15.2293](https://doi.org/10.3748/wjg.v19.i15.2293)
2. Boyko V., Markevich V., Lohachov V. Prevention of intraperitoneal complications during operations on the gastrointestinal tract. *Surgery. Eastern Europe.* 2014. Vol.1(9). P. 121-129. (Rus)
3. Sajid M.S., Craciunas L., Baig M.K. Systematic review and meta-analysis of published, randomized, controlled trials comparing suture anastomosis to stapled anastomosis for ileostomy closure. *Tech. Coloproctol.* 2013. Vol. 17 (6). P.631-639. doi: 10.1007/s10151-013-1027-6. Epub 2013 May 17.
4. Riabiy S.I. Some pathogenic aspects of intestinal sutures insufficiency. *Clinical and experimental pathology.* 2013. №3. P.154-157.
5. Mehl'nyk V.M., Poyda O.I. Surgical tactics in insufficiency of the interintestinal anastomosis sutures. *Clin. Surg.* 2016. Vol. 6. P. 8-12. (Ukr)
6. Guyton K.L., Hyman N.H., M., Alverdy J.C. Prevention of Perioperative Anastomotic Healing Complications: Anastomotic Stricture and Anastomotic Leak. *Adv. Surg.* 2016. Sep; 50(1): 129–141. doi: 10.1016/j.yasu.2016.03.011
7. Vasiliu EC, Zarnescu NO, Costea R, Neagu S. Review of Risk Factors for Anastomotic Leakage in Colorectal Surgery. *Chirurgia (Bucur).* 2015 Jul-Aug;110(4):319-26.
8. Sartelli M., Chichom-Mefire A., Labricciosa F.M. [et al.]. The management of intra-abdominal infections from a global perspective: 2017 WSES guidelines for management of intra-abdominal infections. *World J. Emerg. Surg.* 2017; 12: 29. doi: [10.1186/s13017-017-0141-6](https://doi.org/10.1186/s13017-017-0141-6)
9. Arung W., Meurisse M., Detry O. Pathophysiology and prevention of postoperative peritoneal adhesions. *World J. Gastroenterol.* 2011. Nov 7; 17(41): 4545–4553. doi: 10.3748/wjg.v17.i41.4545
10. [Van der Wal J.B., Jeekel J.](https://doi.org/10.1111/j.1463-1318.2007.01345.x) Biology of the peritoneum in normal homeostasis and after surgical trauma. *Colorectal. Dis.* 2007 Oct;9 Suppl 2:9-13. doi:10.1111/j.1463-1318.2007.01345.x
11. Chondrogianni N., Petropoulos I., Grimm S. [et al.] Protein damage, repair and proteolysis. *Mol. Aspects Med.* 2014. Vol. 35 (1). P. 1-71. doi: 10.1016/j.mam.2012.09.001. Epub 2012 Oct 26.
12. Litvinov R.I. Molecular mechanisms and clinical significance of fibrinolysis. *Kazan Medical Journal.* 2013. Vol. 94 (5). P. 711-718 (Rus)

UDC 614.2:001.73.000.34(477)

LEGAL SUPPORT OF SYSTEM REFORM PROVIDING MEDICAL AID TO THE POPULATION OF UKRAINE AT THE PRESENT STAGE OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE STATE

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ СИСТЕМИ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Slabkiy G.A.

doctor of medical sciences, professor
Head of the Department of Public Health of
Uzhgorod National University, Narodna pl. 1, Uzhhorod,
Ukraine, 88000
g.slabkiy@ukr.net

Bilak-Lukyanchuk V.Yo.

candidate of medical sciences, ass.professor of the
Department of Public Health of
Uzhgorod National University,
Narodna pl. 1, Uzhhorod, Ukraine, 88000
bilak.vika@gmail.com

Brych V.V.

candidate of medical sciences, ass.professor of the
Department of Public Health of
Uzhgorod National University, Narodna pl. 1,
Uzhhorod, Ukraine, 88000
leravvv79@gmail.com

Слабкий Г.А.

доктор медичних наук, професор
завідувач кафедри наук про здоров'я
Ужгородського національного університету,
площа Народна, 1, Ужгород, Україна, 88000
g.slabkiy@ukr.net

Білак-Лук'янчук В.Й.

кандидат медичних наук
доцент кафедри наук про здоров'я
Ужгородського національного університету,
площа Народна, 1, Ужгород, Україна, 88000

Брич В.В.

кандидат медичних наук
доцент кафедри наук про здоров'я
Ужгородського національного університету,
площа Народна, 1, Ужгород, Україна, 88000

Summary. The article deals with the study and analysis of legal provision of the reform in the system of medical aid to the population of Ukraine in the modern stage of social and economic development of the state. The course of reform in the system of medical aid to population in Ukraine, its components, stages and separate directions are defined by the Laws of Ukraine, governmental acts and normative-and-legislative documents approved by the Ministry of Health of Ukraine, at the absence of the general strategy of its implementation.

Key word: system of medical care, reform, legal provision, analysis.

Резюме. Стаття присвячена дослідженню та аналізу законодавчого забезпечення реформи системи надання медичної допомоги населенню в Україні на сучасному етапі соціально-економічного розвитку держави. Проведення реформи системи надання медичної допомоги населенню в Україні, її складові, етапи та окремі напрямки визначено Законами України, урядовими актами та нормативно-правовими документами, які прийняті Міністерством охорони здоров'я України при відсутності загальної стратегії її проведення.

Ключові слова: система надання медичної допомоги, реформа, законодавче забезпечення, аналіз.

Вступ. В Україні відмічається складна медико-демографічна ситуація [1] та низька ефективність діяльності надзвичайно розгалуженої системи надання медичної допомоги населенню [2]. Вказане призводить до нерационального використання ресурсів і є чинником проведення реформи охорони здоров'я країни [3,4]. Вперше на державному рівні в Україні комплексне реформування системи надання медичної допомоги населенню було розпочато в 2012 році. На законодавчому рівні було визначено плідне відпрацювання реформи [5], яке передбачало структурну перебудову системи з пріоритетним розвитком первинної медичної допомоги на засадах загальної лікарської практики — сімейної медицини та формування госпітальних округів з формуванням лікарень нового типу і формуванням якісної нової системи фінансування закладів охорони здоров'я [6].

Закінчення пілотного відпрацювання реформи співпало із зміною керівництва в державі. Враховуючи відсутність наступності в діях Міністерства охорони здоров'я країни, результати пілотного відпрацювання реформи на державному рівні не були проаналізовані та узагальнені і в майбутньому комплексно не використовувалися.

Новий етап реформування системи охорони здоров'я в країні був розпочатий у 2016 році. Було визначено 5 ключових напрямків реформи: запровадження нової моделі фінансування галузі, розвиток системи громадського здоров'я, дерегуляція фармацевтичної галузі, пріоритетний розвиток первинної медичної допомоги, удосконалення системи державних закупівель.

Мета роботи: дослідити та проаналізувати законодавче забезпечення реформи системи надання медичної допомоги населенню в Україні на сучасному етапі соціально-економічного розвитку держави.

Матеріали та методи: Матеріалами дослідження стали Закони України, урядові акти та нормативно-правові документи, які прийняті Міністерством охорони здоров'я України за період починаючи з 2016 року, та джерела наукової літератури з питань реформування системи надання медичної допомоги населенню. Під час виконання дослідження було використано методи структурно-логічного аналізу, контент-аналізу, бібліосемантичний. Методичною основою дослідження став системний підхід.

Результати та обговорення.

Правове регулювання системи охорони здоров'я здійснюється Конституцією України, Основами законодавства України про охорону здоров'я, Законами України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення», «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз», «Про психіатричну допомогу», «Про лікарські засоби» та іншими законодавчими актами, прийнятими відповідно до них.

Так, стаття 49 Конституції України гарантує право кожного на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування [7].

Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена.

Кожна людина має природне невід'ємне і непорушне право на охорону здоров'я. Суспільство і держава відповідальні перед сучасним і майбутніми поколіннями за рівень здоров'я і збереження генофонду народу України, забезпечують пріоритетність охорони здоров'я в діяльності держави, поліпшення умов праці, навчання, побуту і відпочинку населення, розв'язання екологічних проблем, вдосконалення медичної допомоги і запровадження здорового способу життя.

Основи законодавства України про охорону здоров'я [8] визначають правові, організаційні, економічні та соціальні засади охорони здоров'я в Україні, регулюють суспільні відносини у цій галузі з метою забезпечення гармонійного розвитку фізичних і духовних сил, високої працездатності і доволі активного життя громадян, усунення факторів, що шкідливо впливають на їх здоров'я, попередження і зниження захворюваності, інвалідності та смертності, поліпшення спадковості.

Проведення на сучасному етапі реформи системи надання медичної допомоги населенню в Україні, її складові, етапи та окремі напрямки визначено Законами України, урядовими актами та нормативно-правовими документами, які прийняті Міністерством охорони здоров'я України. При цьому необхідно зазначити, що в Україні не існує єдиного документу державного рівня, який визначає мету, загальні підходи та напрямки реформи. Таким документом могла стати концепція або стратегія реформування галузі. Відсутність такого єдиного цілісного документу викликає нерозуміння реформи та супротив її проведенню як з боку більшості медичних працівників, так і населення.

Шостого квітня HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» 2017 HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>»р. Верховною Радою був прийнятий HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» Закон України HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» № HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» 2002 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» [9]. Даним законом запроваджено автономізацію закладів охорони здоров'я. Закон прийнято з метою впровадження реформи зі зміни фінансування закладів охоро-

ни здоров'я, якою передбачено перехід від фінансування ліжко-місця до фінансування медичної послуги для конкретного пацієнта.

Даним Законом України також внесено зміни до Закону України від 19.11.1992р. № HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/90571>» 2801-XII «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та вказано, що нова система фінансового забезпечення охорони здоров'я вводиться в дію з 1 січня 2018 р. Також уточнено, що медична допомога за рахунок бюджетних коштів, окрім закладів охорони здоров'я, надається безплатно також фізичними особами-підприємцями, які зареєстровані та одержали в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Основи законодавства України про охорону здоров'я доповнено поняттям «послуга з медичного обслуговування населення (медична послуга)» та положеннями, відповідно до яких за організаційно-правовою формою заклади охорони здоров'я комунальної власності можуть утворюватися та функціонувати як комунальні некомерційні підприємства або комунальні установи, а державної власності — як казенні підприємства або державні установи. При цьому забороняється їх приватизація, а також зміна основного виду діяльності з медичного обслуговування населення (медична практика) у зв'язку зі зміною їх організаційно-правової форми.

Законом допускається звільнення працівників у разі, якщо це неможливо перевести їх за згодою на іншу роботу.

З метою забезпечення виконання положень закону Міністерство охорони здоров'я України затвердило «Методичні HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» рекомендації HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» з HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ на HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/408729>» комунальні некомерційні підприємства», в яких представлено алгоритм перетворення закладів охорони здоров'я у підприємства [10].

Наступним кроком реформування було прийняття розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 1013-р «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я» [11], яке регламентує механізми практичного впровадження в системі охорони здоров'я України принципово нової системи фінансування закладів охорони здоров'я, коли «гроші ідуть за пацієнтом», що практично закладає підґрунтя для формування ринку медичних послуг.

Метою реформи фінансування системи охорони здоров'я є створення та запровадження нової моделі фінансування, яка передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безплатної медичної допомоги, кращий фінансовий захист громадян у випадку хвороби, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів до поліпшення якості надання медичної допомоги населенню державними і комунальними закладами охорони здоров'я.

Далі слідувало прийняття Верховною Радою 19 жовтня 2017 року Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [12], який набрав чинності 30 січня 2018 року.

Закон передбачає впровадження в країні програми державних гарантій медичного обслуговування населення. Держава гарантує повну оплату згідно з тарифом за рахунок коштів Державного бюджету України надання громадянам необхідних їм медичних послуг, та лікарських засобів, що передбачені програмою медичних гарантій. У межах програми медичних гарантій держава гарантує безплатне надання не тільки екстреної, первинної та паліативної допомоги, а також спеціалізованої і високоспеціалізованої допомоги, проведення медичної реабілітації та забезпечення медичною допомогою дітей до 16 років, а також надання медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Згідно даного Закону України державні та комунальні заклади охорони здоров'я зможуть надавати і платні послуги, але в обсязі не більше 20% від усіх наданих послуг і тільки до кінця 2024 року.

Закон набув чинності і почав поетапно діяти з 1 січня 2018 року, і протягом 2018-2019 років передбачалося поступове введення державних гарантій для всіх видів медичної допомоги.

Але, на жаль, до цього часу не відомий перелік медичних послуг, які включені до програми медичних гарантій держави з стаціонарної спеціалізованої медичної допомоги, високоспеціалізованої та паліативної допомоги, медичної реабілітації, медичної допомоги дітям до 16 років та медичної допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами. Все це значно ускладнює планування умов діяльності автономізованих закладів охорони здоров'я на наступний рік.

Кінцевим етапом реформи фінансової системи в охороні здоров'я є організація закупівель гарантованого пакету медичної допомоги через єдиного національного замовника, яким стала новостворена Національна служба здоров'я України [13,14].

На Національну службу здоров'я України покладено розробку проекту програми медичних гарантій, тарифів і коригувальних коефіцієнтів, а також забезпечення цільового та ефективного використання коштів за програмою медичних гарантій, у тому числі, здійснення перевірки дотримання надавачами медичних послуг вимог, установлених порядком використання коштів програми медичних гарантій і договорами про медичне обслуговування населення.

Національна служба здоров'я України також укладає, змінює та припиняє договори про медичне обслуговування населення та

договори про реімбурсацію а також здійснює відшкодування вартості лікарських засобів за договорами про медичне обслуговування населення та про реімбурсацію за програмою медичних гарантій.

Необхідно зазначити, що при реформуванні системи фінансування в системі надання медичної допомоги джерелом фінансування оновленої системи охорони здоров'я залишаються кошти Державного бюджету України, отримані із загальнодержавних податків, оплата лікування пацієнта, яка не прив'язана до розміру його внесків.

Другим важливим напрямком реформи являється структурна перебудова системи надання медичної допомоги населенню України.

Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 06.02.2018 видано наказ за №178/24 «Про затвердження Порядку формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги» [15], який визначає механізм та умови формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги (ПМД), порядок розроблення і затвердження плану спроможної мережі надання первинної медичної допомоги, а також затверджено критерії спроможності мережі надання ПМД. Метою формування спроможних мереж надання ПМД є досягнення та/або збереження стану спроможності. Досягнення цієї мети можливе шляхом реалізації комплексу заходів щодо:

- забезпечення доступності для пацієнтів послуг ПМД відповідної якості;
- забезпечення ефективного використання ресурсів;
- здійснення моніторингу і оцінювання власної спроможності.

Надання первинної медичної допомоги відбувається відповідно до Порядку надання первинної медичної допомоги, який затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги» [16].

Первинна медична допомога має бути доступною (мінімум витрат часу для її отримання), безпечною, результативною, своєчасною; економічно ефективною, без дискримінації, залежно від статі, сексуальної орієнтації, раси, кольору шкіри, національності, місця проживання, економічного стану, соціального статусу, стану здоров'я, політичних, релігійних чи інших переконань, за мовними або іншими ознаками та надаватися у спосіб, що враховує індивідуальні потреби особи, якій надається послуга, в тому числі з урахуванням права пацієнта на вільний вибір лікаря. Даним наказом затверджено перелік медичних послуг з надання первинної медичної допомоги. Законодавчо визначено, що первинну медичну допомогу надають лікарі загальної практики — сімейні лікарі, лікарі інших спеціальностей, визначених МОЗ України, а також інші медичні працівники, які працюють під їх керівництвом.

Законодавчо визначено, що пацієнт або його законний представник має право обрати лікаря загальної практики-сімейного лікаря, незалежно від його зареєстрованого місця проживання. При цьому кількість пацієнтів, яким надає ПМД лікар загальної практики-сімейний лікар, не може перевищувати 2000 осіб.

Порядок вибору лікаря загальної практики-сімейного лікаря затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.03.2018 № 503 «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу» [17].

Для отримання послуг між лікарем загальної практики-сімейним лікарем та пацієнтом укладається угода — Декларація, форма якої затверджена вище вказаним наказом.

Пацієнт має право змінити лікаря загальної практики-сімейного лікаря, шляхом подання тому самому або іншому надавачу ПМД нової Декларації або шляхом подання заяви про припинення поданої їм Декларації.

Первинна медична допомога надається пацієнту безоплатно, а вартість надання послуг компенсується надавачу ПМД в порядку, що щорічно встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Кабінет Міністрів України своєю постановою від 25.04.2018 № 407 «Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік» [18] встановив тарифи на надання медичних послуг, які пов'язані з наданням первинної медичної допомоги, як капітаційну ставку за обслуговування одного пацієнта протягом календарного року: за одного пацієнта, включеного до зеленого списку, — 370 гривень на рік; за одного пацієнта, включеного до червоного списку (для комунальних закладів охорони здоров'я), — 240 гривень на рік.

Законодавчо також встановлено, що провайдери ПМД можуть надавати і платні послуги (косметичні, оздоровчі, профілактичні), перелік яких затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» [19].

Реформування спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги заплановано на 2019-2020 роки. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 932 «Про затвердження Порядку створення госпітальних округів» [20], визначено створення в Україні багатопрофільних лікарень інтенсивного лікування першого та другого рівня.

Багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування першого рівня — заклад охорони здоров'я, що забезпечує надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги та екстреної медичної допо-

моги населенню у разі виникнення патологічних станів, що загрожують життю, та потерпілим під час надзвичайних ситуацій.

Багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування першого рівня повинна забезпечувати надання медичної допомоги не менш як 120 тис. осіб.

Багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування другого рівня — заклад охорони здоров'я, що забезпечує надання спеціалізованої медичної допомоги в умовах цілодобового стаціонару, денного стаціонару або амбулаторних умовах населенню у гострому стані захворювання або з хронічними захворюваннями, що потребують інтенсивного лікування та догляду, з обов'язковою наявністю відділень екстреної (невідкладної) медичної допомоги.

Багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування другого рівня повинна забезпечувати надання медичної допомоги не менш як 200 тис. осіб.

Надання високотехнологічної медичної допомоги не залежить від місця проживання пацієнта і здійснюється за направленням лікарів-спеціалістів закладів вторинної медичної допомоги та третинної медичної допомоги, а також лікарсько-консультативні комісії обласних лікарень, спеціалізованих центрів (у разі направлення до клінік НДІ), за виключенням направлення пацієнтів до закладів ТМД в екстреному порядку. При необхідності в терміновому використанні високотехнологічних або високоспеціалізованих методів діагностики та лікування пацієнт може бути направлений лікарями, що надають екстрену та первинну допомогу.

Відповідно до наказу МОЗ України, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2018 р. за № 1292/32744 «Про затвердження об'єму надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, що повинен забезпечуватися багатопрофільними лікарнями інтенсивного лікування першого та другого рівня, та змін до Порядку регіоналізації перинатальної допомоги» [21], спеціалізована медична допомога надається відповідно до медичних показань за направленням лікуючого лікаря з надання первинної медичної допомоги або лікуючого лікаря закладу охорони здоров'я, що забезпечує надання спеціалізованої чи високоспеціалізованої медичної допомоги.

Без направлення спеціалізована медична допомога відповідно до медичних показань надається безоплатно закладами охорони здоров'я, з якими Національною службою здоров'я України укладено договори про медичне обслуговування населення, пацієнтам, які звернулися до акушера-гінеколога, стоматолога, педіатра, та пацієнтам із хронічними захворюваннями, які перебувають на диспансерному обліку в цьому закладі охорони здоров'я, та пацієнтам, які перебувають у невідкладному стані.

Кожен, хто потребує спеціалізованої допомоги, має право отримати направлення на лікування до багатопрофільної лікарні інтенсивного лікування, яка знаходиться в межах госпітального округу за місцем проживання пацієнта.

Високоспеціалізована медична допомога передбачає діагностичні та лікувальні медичні послуги, які недоступні на рівні первинної та спеціалізованої медичної допомоги, і надається з використанням високотехнологічного обладнання за направленням служб спеціалізованої медичної допомоги. Клінічна база закладу високоспеціалізованої медичної допомоги також передбачає її використання для проведення пріоритетних наукових досліджень та до- і післядипломної підготовки медичних працівників.

Високоспеціалізована медична допомога має надаватися безоплатно в закладах охорони здоров'я, з якими Національною службою здоров'я України укладено договори про медичне обслуговування населення. Надання високоспеціалізованої медичної допомоги має здійснюватися високоспеціалізованими багатопрофільними або однопрофільними закладами охорони здоров'я.

Без направлення високоспеціалізована медична допомога має надаватися безоплатно відповідно до медичних показань пацієнтам із хронічними захворюваннями, які перебувають на диспансерному обліку у відповідному високоспеціалізованому багатопрофільному або однопрофільному закладі охорони здоров'я, а також пацієнтам, які перебувають у невідкладному стані.

Держава приділяє значну увагу покращенню надання медичної допомоги сільському населенню. 14 листопада 2017 року, Верховна рада України прийняла Закон України за № 2206-VIII «Про підвищення HYPERLINK «<http://zakon.rada.gov.ua/go/laws/show/2206-19/paran98>» доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» [22].

Цей закон є частиною реформи системи медичного забезпечення населення країни і дає можливість разом з місцевою владою вирішити нагальні проблеми сільської медицини: відсутність лікарів, погано обладнані амбулаторії та ФАПі.

Згідно вказаного закону первинна медицина в селі має стати доступною і якісною. Тому медичні практики мають стати автономними та самокерованими. Крім того, в селах потрібно буде перепланувати мережу медичних закладів, побудувати або дообладнати амбулаторії. Майже всюди треба вирішувати питання ефективної роботи громадського транспорту з метою забезпечення доїзду пацієнтів до лікарів.

Законом України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» вперше введено поняття «телемедицина» — комплекс дій, технологій та заходів, що застосовуються під час надання медичної допомоги з використанням засобів дистанційного зв'язку для обміну інформацією в електронній формі», яка широко має бути впроваджена в процесі надання медичної допомоги сільському населенню.

Окремою важливою складовою в запровадженні реформи системи медичної допомоги населенню в країні необхідно виділити створення електронної системи охорони здоров'я, яке регламентовано Постановою КМУ від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я» [23]. Електронна система охорони здоров'я забезпечить автоматизацію ведення обліку медичних послуг та управління медичною інформацією шляхом створення, розміщення, оприлюднення та обміну інформацією, даними і документами в електронному вигляді, до складу якої входять центральна база даних та електронні медичні інформаційні системи, між якими буде забезпечено автоматичний обмін інформацією, даними та документами через відкритий програмний інтерфейс.

Висновки. В Україні проводиться комплексне реформування системи надання медичної допомоги населенню. Реформа передбачає структурну перебудову системи, зміну закладами охорони здоров'я юридичного статусу на неприбуткові підприємства, формування якісно нової системи фінансування закладів охорони здоров'я. Проведення реформи системи надання медичної допомоги населенню в Україні, її складові, етапи та окремі напрямки визначено Законами України, урядовими актами та нормативно-правовими документами, які прийняті Міністерством охорони здоров'я України. При цьому в Україні не існує єдиного документу державного рівня, який визначає мету, загальні підходи та напрямки реформи. Такими документами мають стати концепція та стратегія реформування галузі в країні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». — Київ, 2017. — 516 с.
2. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2017 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». — Київ, 2018. — 458 с.
3. Лехан В. М. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я: український вимір / В. М. Лехан, Г. О. Слабкий, М. В. Шевченко // Україна. Здоров'я нації. — 2010. — № 1 (13). — С. 5–23.
4. Ціборовський О. М. Проблеми системи охорони здоров'я України та стратегії її реформування / Ціборовський О. М., Лисенко П. М. // Україна. Здоров'я нації. — 2014. — №3. — С. 68–75.
5. Закон України від 07.07. 2011 № 3612-VI «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській та Донецькій областях та місті Києві». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3612-17/> Назва з екрану.
6. Слабкий Г.О. Деякі уроки реформи охорони здоров'я України/ Слабкий Г.О., Лехан В.М., Надутий К.О., Яценко Ю.Б., Шевченко М.В., Кондратюк Н.Ю., Знаменська М.А. //Україна. Здоров'я нації. — 2014. — №3. — С. 7–22
7. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. Назва з екрану.
8. Закон України «Про Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/> Назва з екрану.
9. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» від 06.04.2017 р. HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» HYPERLINK «<http://www.apteka.ua/article/409524>» № 2002 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrainepravo.com/law-making/bill/_legislature/zakon-ukraini-pro-vnesennya-zmin-do-deyakikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-udokonalennya-zak/ Назва з екрану.
10. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства. Схвалено робочою групою з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України. Протокол № 9 від 14 квітня 2017 р. Київ. 2017- 34 с.
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я» від 30.11.2016 № 1013-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%D1%80>. Назва з екрану.
12. Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» від 19.10.2017 № 2168-VIII. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>. Назва з екрану.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Національної служби здоров'я України» від 27.12.2017 № 1101. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-utvorennya-nacionalnoyi-sluzhbi-zdorovya-ukrayini>. Назва з екрану.
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання щодо договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій» від 25.04.2018 № 410. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410-2018-%D0%BF>. Назва з екрану.
15. Наказ Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 06.02.2018 №178/24 «Про затвердження Порядку формування спроможних мереж надання первинної медичної допомоги» / [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-ministerstva-ohoroni-zdorovja-ukraini-ta-ministerstva-HYPERLINK> «<http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-ministerstva-ohoroni-zdorovja-ukraini-ta-ministerstva-regionalnogo-rozvitku-budivnictva-ta-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva-ukraini-vid-06022018-17824-pro-zatverdzhennja-porjadku-formuvannja-spromozhnih>» regionalnogo-rozvitku-budivnictva-ta-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva-ukraini-vid-06022018-17824-pro-zatverdzhennja-porjadku-formuvannja-spromozhnih. Назва з екрану.
16. Наказ Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги» від 19.03.2018 № 504. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://moz.gov.ua/plan-reform>. Назва з екрану.
17. Наказ Міністерства охорони здоров'я «Про затвердження Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та форми декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу» від 19.03.2018 № 503. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018-503-pro-zatverdzhennja-porjadku-viboru-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu-ta-formi-deklaracii-pro-vibir-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu?preview=1>. Назва з екрану.
18. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку реалізації державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для первинної медичної допомоги на 2018 рік від 25.04.2018 № 407. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-realiz>. Назва з екрану.
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» від 17 вересня 1996 р. № 1138. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP961138.html. Назва з екрану.
20. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку створення госпітальних округів від 30.11.2016 № 932. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.medcv.gov.ua/archives/3586>. Назва з екрану.
21. Наказ МОЗ України зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 листопада 2018 р. за № 1292/32744 «Про затвердження об'єму надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, що повинен забезпечуватися багатопрофільними лікарнями інтенсивного лікування першого та другого рівня, та змін до Порядку регіоналізації перинатальної допомоги». [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE32744Z.html. Назва з екрану.
22. Закон України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» від 14.11.2017 № 2206-VIII. VIII [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2206-19>. Назва з екрану.
23. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я» від 25.04.2018 № 411. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-elektronnoyi-sistemi-ohoroni-zdorovya> Назва з екрану.

LITERATURA

1. Shchorichna dopovid pro stan zdorovya naselennia, sanitarno-epidemichnu situatsiyu ta rezultaty diyalnosti systemy okhorony y zdorovya Ukrainy. 2016 / MOZ Ukrainy, DU «UISD MOZ MOZ Ukrainy». — Kyiv, 2017. — 516 s.
2. Shchorichna dopovid pro stan zdorovya naselennia, sanitarno-epidemichnu situatsiyu ta rezultaty diyalnosti systemy okhorony y zdorovya Ukrainy. 2017 rik / MOZ Ukrainy, DU «UISD MOZ MOZ Ukrainy». — Kyiv, 2018. — 458 s.
3. Lehan V. M. Stratehiya rozvytku systemy okhorony zdorovya: ukrainskyi vymir / V. M. Lehan, G. O. Slabkyi, M. V. Shevchenko // Ukraina. Zdorovya natsii. — 2010. — № 1 (13). — С. 5–23.
4. Tsihorovskiy O.M. Problemy systemy okhorony zdorovia Ukrainy ta stratehii yii reformuvannia / Tsihorovskiy O.M., Lysenko P.M. // Ukraina. Zdorovia natsii. — 2014. — №3. — С. 68–75.
5. Zakon Ukrainy vid 07.07. 2011 № 3612-VI „Pro poriadok provedennia reformuvannia systemy okhorony zdorovya u Vinnytskii, Dnipropetrovskii, Donetskii oblastiakh ta misti Kyievi”. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3612-17/> Nazva z ekranu.
6. Slabkyi G.O. Deyaki uroky reformy okhorony zdorovya Ukrainy/ Slabkyi G.O., Lehan V.M., Nadutyi K.O., Yashchenko Yu.B., Shevchenko M.V., Kondratiuk N.Yu., Znamenska M.A. // Ukraina. Zdorovya natsii. — 2014. — №3. — С. 7–22
7. Konstytutsiya Ukrainy vid 28.06.1996 № 254к/96-BP. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. Nazva z ekranu.
8. Zakon Ukrainy «Pro Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovya» vid 19.11.1992 № 2801-XII. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/> Nazva z ekranu.
9. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deyakikh zakonodavchikh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia zakonodavstva z pytan diialnosti zakladiv okhorony zdorovya» vid 06.04.2017 № 2002 [Elektronnyi resurs]. URL: http://www.ukrainepravo.com/law-making/bill_passed_by_legislature/zakon-ukraini-pro-vnesennia-zmin-do-deyakikh-zakonodavchikh-aktiv-ukraini-shchodo-udokonalennia-zak/ Nazva z ekranu.
10. Metodichni rekomendatsii z pytan peretvorennia zakladiv okhorony zdorovya z biudzhetykh ustanov u komunalni nekomert siini pidpriemstva. Skhvaleno robochoyu hrupoyu z pytan reformy finansuvannia sfery okhorony zdorovya Ukrainy. Protokol № 9 vid 14 kvitnia 2017 Kyiv. 2017- 34 s.
11. Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro skhvalennia Kontseptsii reformy finansuvannia systemy okhorony y zdorovya» vid 30.11.2016 № 1013-p. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%D1%80>. Nazva z ekranu.
12. Zakon Ukrainy «Pro derzhavni finansovi harantii medychnoho obsluhovuvannia naselennia» vid 19.10.2017 № 2168-VIII. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>. Nazva z ekranu.
13. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro utvorennia Natsionalnoi sluzhby zdorovya Ukrainy» vid 27.12.2017 № 1101. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-utvorennia-natsionalnoi-sluzhbi-zdorovya-ukrayini>. Nazva z ekranu.
14. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Deyaki pytannia shchodo dohovoriv pro medychne obsluhovuvannia naselennia za pr ohramoiu medychnykh harantii» vid 25.04.2018 № 410. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410-2018-%D0%BF>. Nazva z ekranu.
15. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovya Ukrainy ta Ministerstva rehionalnogo rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnogo hospodarstva Ukrainy vid 06.02.2018 №178/24 «Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannia spromozhnykh m erezh nadannia pervynnoi medychnoi dopomohy» / [Elektronnyi resurs]. URL: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-ministerstva-okhorony-zdorov-ja-ukraini-ta-ministerstva-regionalnogo-rozvitku-budivnictva-ta-zhitlovo-komunalnogo-gospodarstva-ukraini-vid-06022018-17824-pro-zatverdzhennia-porjadku-formuvannia-spromozhnykh>. Nazva z ekranu.
16. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovya «Pro zatverdzhennia Poriadku nadannia pervynnoi medychnoi dopomohy» vid 19.03.2018 № 504. [Elektronnyi resurs]. URL: <http://moz.gov.ua/plan-reform>. Nazva z ekranu.
17. Nakaz Ministerstva okhorony zdorovia «Pro zatverdzhennia Poriadku vyboru likaria, yakyy nadaye pervynnu medychnu dopomohu, ta formy deklaratsii pro vybir likaria, yakyy nadaye pervynnu medychnu dopomohu» vid 19.03.2018 № 503. [Elektronnyi resurs]. URL: <http://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-19032018--503-pro-zatverdzhennia-porjadku-vyboru-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu-ta-formi-deklaratsii-pro-vibir-likarja-jakij-nadae-pervinnu-medichnu-dopomogu?preview=1>. Nazva z ekranu.
18. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii derzhavnykh harantii medychnoho obsluhovuv annia naselennia za prohramoiu medychnykh harantii dlia pervynnoi medychnoi dopomohy na 2018 rik» vid 25.04.2018 № 407. [Elektronnyi resurs]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennia-poryadku-realiz>. Nazva z ekranu.
19. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Pereliku platnykh posluh, yakii nadaiutsia v derzhavnykh i kom unalnykh zakladakh okhorony zdorovya ta vyshchykh medychnykh navchalnykh zakladakh» vid 17 veresnia 1996 № 1138. [Elektronnyi resurs]. URL: http://search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/KP961138.html. Nazva z ekranu.
20. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Poriadku stvorennia hospitalnykh okruhiv» vid 30.11.2016 № 932. [Elektronnyi resurs]. URL: <http://www.medcv.gov.ua/archives/3586>. Nazva z ekranu.
21. Nakaz MOZ Ukrainy zareiestrovano v Ministerstvi yustytzii Ukrainy 13 lystopada 2018 za N 1292/32744 «Pro zatverdzhennia obiemu nadannia vtorynnoi (spetsializovanoi) medychnoi dopomohy, shcho povynen zabezpechuvatysia bahatoprofilnymy lik arniamy intensyvnoho likuvannia pershoho ta druhoho rinvnia, ta zmin do Poriadku rehionalizatsii perynatalnoi dopomohy». [Ei ktronnyi resurs]. URL: http://search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/RE32744Z.html. Nazva z ekranu.
22. Zakon Ukrainy «Pro pidvyshchennia dostupnosti ta yakosti medychnoho obsluhovuvannia u silskii mistsevosti» vid 14.11.2017 № 2206-VIII. VIII [Elektronnyi resurs]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2206-19>. Nazva z ekranu.
23. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Deiaki pytannia elektronnoi systemy okhorony zdorovia» vid 25.04.2018 № 411. [Elek tronnyi resurs]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannia-elektronnoi-sistemi-okhorony-zdorovya>. Nazva z ekranu.